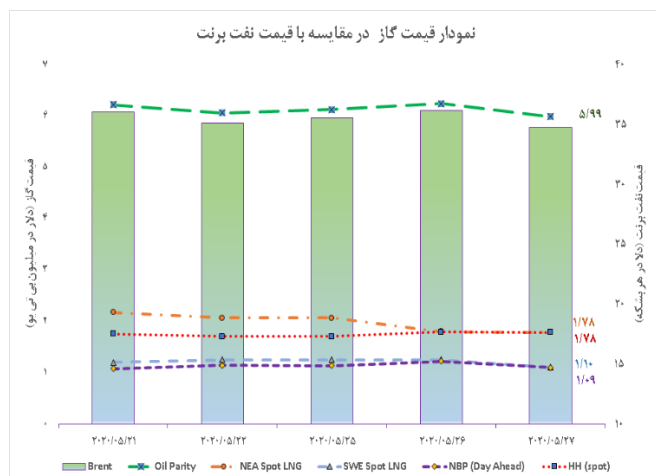

گزارش تحولات بازار گاز

روند قیمت‌ها

در هفته منتهی به ۲۷ ماه مه، قیمت تک‌محموله‌های ال‌ان‌جی در بازار گاز شمال شرق آسیا با ۳۹ سنت کاهش نسبت به گزارش هفته قبل به ۱/۷۸ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو تنزل یافت و در بازار گاز جنوب غرب اروپا نیز قیمت تک‌محموله‌ها با ۱۰ سنت کاهش نسبت به هفته گذشته به ۱/۱ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو تنزل یافت. در بازار شمال شرق آسیا قیمت تک‌محموله‌ها تحت تاثیر افزایش عرضه محموله‌ها به بازار، مجدداً روندی نزولی یافت. علاوه بر این بر طبق اطلاعات بازار قیمت تک‌محموله‌ها در معاملات انجام شده طی هفته گزارش برای تحویل در نیمه دوم ماه جولای در زیر ۲ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو برآورد شده است که این امر نیز از عوامل تاثیر گزار بر کاهش قیمت تک‌محموله‌ها است. در عین حال قیمت تک‌محموله‌های خریداری شده شرکت‌های چینی برای تحویل در نیمه دوم ماه جولای ۱/۸ در هر میلیون بی‌تی‌یو برآورد شده است که این امر ناشی از تنزل قابل ملاحظه قیمت گاز در بازارهای اصلی اروپا تحت تاثیر اعتدال دمای هوا و افزایش تزریق ال‌ان‌جی به شبکه توزیع گاز و در نتیجه سقوط قیمت‌ها به پائین ترین سطح تاکنون مشاهده در این منطقه می‌باشد. انتظار می‌رود طی هفته آینده بازار با ورود موجی از عرضه‌های جدید از سوی

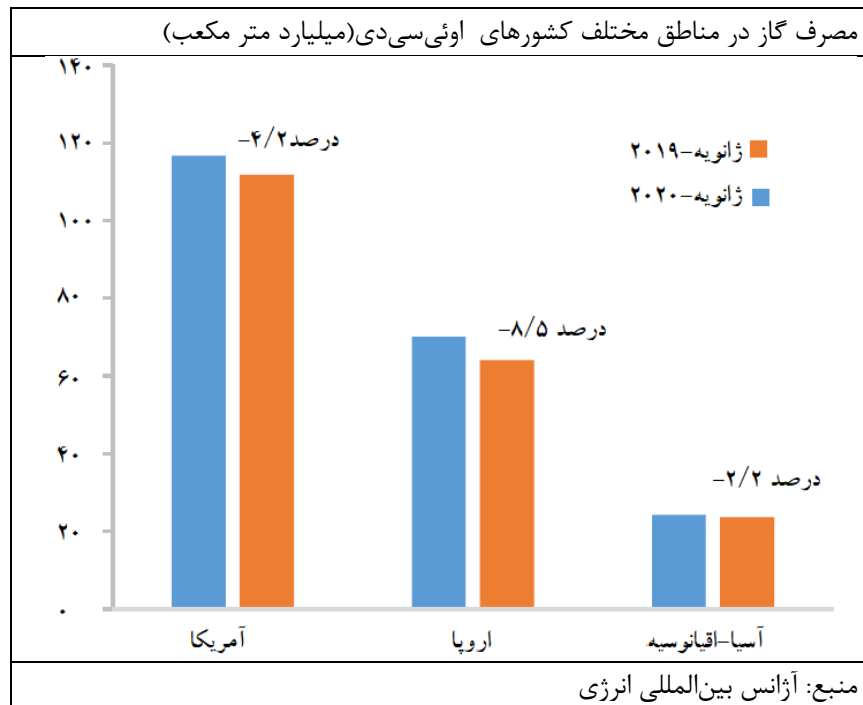
روسیه و مالزی مواجه شود که با توجه به ضعف تقاضا می‌تواند منجر به افزایش مازاد عرضه در این بازار شود. از سوی دیگر انتظار می‌رود با باز شدن مسیر دریای شمالی، سهم مجتمع یامال از عرضه ال‌ان‌جی به منطقه آسیا افزایش یابد.

در بازار جنوب غرب اروپا پیش‌بینی می‌شود با افزایش تولید برق از منابع تجدید پذیر، قیمت گاز در بازار تی-تی‌اف به ۱ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو تنزل یابد. علاوه بر این افزایش عرضه تک‌محموله‌ها از منطقه آتلانتیک با توجه محدودیت ذخیره سازی گاز در کشورهای این

منطقه به دلیل سطح بالای ذخیره سازی گاز می‌تواند منجر به افزایش تزریق ال‌ان‌جی به شبکه توزیع و کاهش مجدد قیمت گاز در بازارهای اصلی گاز این منطقه شود. این امر سبب نزدیک شدن قیمت تک‌محموله‌ها به قیمت گاز در بازارهای تی‌تی‌اف و لغو برداشت تعدادی از محموله‌های خریداری شده از عرضه کنندگان آمریکایی شده است. طبق اطلاعات بازار تا کنون برداشت ۴۰ محموله از عرضه کنندگان آمریکایی از سوی خریداران لغو شده است. در عین حال افزایش فاصله قیمت بین دو منطقه اروپا و آسیا می‌تواند منجر به انتقال بخشی از محموله‌ها به منطقه شمال شرق آسیا برای بهره‌برداری از فاصله قیمتی بوجود آمده شود. اما در عین حال با توجه به سطوح بالای ذخیره سازی گاز در اروپا، به نظر نمی‌رسد این منطقه قادر به جذب محموله‌های جدید بوده و بنابراین انتظار می‌رود قیمت‌ها در سطوح فعلی باقی ماند.

مصرف گاز اوئی سی دی در ماه ژانویه ۲۰۲۰

مصرف گاز در کشورهای منطقه اوئی سی دی در ماه ژانویه سال ۲۰۲۰ نسبت به زمان مشابه سال قبل پس از ۹ ماه روند صعودی با ۵/۴ درصد کاهش به ۱۹۹/۶ میلیارد مترمکعب تنزل یافت. کاهش مصرف گاز در کشورهای این منطقه در این ماه تحت تاثیر اعتدال دمای هوا و کاهش مصارف گرمائی در بخش خانگی بوده است.

در منطقه اوئی سی دی آمریکا، مصرف گاز تحت تاثیر کاهش مصرف گاز در آمریکا (۳/۱۷ میلیارد متر مکعب کاهش) و کانادا (۱/۷۸ میلیارد مترمکعب کاهش) در ماه فوریه نسبت به زمان مشابه سال قبل با ۴/۲ درصد کاهش به ۱۱۱/۸ میلیارد متر تنزل یافت. اعتدال دمای هوا و کاهش مصرف گاز در بخش‌های خانگی و تجاری مهمترین عامل کاهش مصرف گاز در آمریکا و کانادا در ماه فوریه است. از نظر مصرف گاز در بخش‌های مختلف مصرف در ماه ژانویه، بیشترین سهم مربوط به مصرف گاز در بخش نیروگاهی اوئی سی دی آمریکا و معادل ۲۸ درصد و پس از آن، سهم بخش‌های خانگی و صنعت به ترتیب ۲۵ و ۲۴ درصد بوده است.

در منطقه اوئی سی دی اروپا، برای دومین ماه متوالی مصرف گاز در ماه ژانویه تحت تاثیر اعتدال دمای هوا و کاهش مصرف گاز به منظور مصارف گرمائی و تنزل تولید برق از نیروگاه‌های گازی نسبت به زمان مشابه سال قبل با ۸/۵ درصد کاهش به ۶۴ میلیارد مترمکعب تنزل یافت. کاهش مصرف گاز در کشورهای آلمان (۱۸/۷ درصد کاهش) و انگستان (۱۰/۵ درصد کاهش) از مهم ترین عوامل تنزل مصرف گاز در کشورهای منطقه اوئی سی دی اروپا می باشد. در عین حال با وجود کاهش تولید برق از منابع فسیلی در کشورهای این منطقه (۴/۳ درصد کاهش)، تولید برق از منابع تجدید پذیر در این ماه نسبت به ژانویه سال قبل به میزان ۸ درصد افزایش یافته است که به معنای کاهش تولید برق از سوخت‌های فسیلی از جمله گاز طبیعی (۶/۲ درصد کاهش) بوده است.

در سال ۲۰۱۹ تجارت خالص جهانی گاز نسبت سال ۲۰۱۸ با ۳/۸ درصد افزایش به ۹۹۲ میلیارد مترمکعب افزایش یافت. رشد تجارت جهانی گاز در سال ۲۰۱۹ ناشی از افزایش عرضه ال‌ان-جی (۱۲/۶ درصد افزایش) بوده که کاهش رشد تجارت گاز از طریق خطوط لوله (۴/۳ درصد کاهش) را جبران نموده است.

در سال ۲۰۱۹ واردات گاز منطقه اروپا نسبت به زمان مشابه سال قبل ۶/۳ درصد افزایش (۲۶ میلیارد متر مکعب) یافت و سهم این منطقه از تجارت جهانی گاز با یک درصد افزایش به ۴۵ درصد رسید و این منطقه را به بزرگترین منطقه وارد کننده گاز تبدیل نمود.

از نظر تجارت بین منطقه‌های گاز، تجارت گاز در سال ۲۰۱۹ با ۵/۹ درصد رشد نسبت به سال ۲۰۱۸ به ۵۲۸ میلیارد متر مکعب در

در منطقه آسیا-اقیانوسیه مصرف گاز در ماه ژانویه تحت تاثیر بهبود دمای هوا و شروع ویروس کرونا در برخی از کشورهای این منطقه نسبت به زمان مشابه سال قبل با ۲/۲ درصد کاهش به ۲۳/۷۵ میلیارد مترمکعب تنزل یافت. کاهش مصرف گاز در ژانویه (۳/۹ درصد کاهش) و کره جنوبی (۲/۵ درصد کاهش) از مهمترین عوامل کاهش مصرف گاز در کشورهای این منطقه بوده است. در کره جنوبی با وجود کاهش مصرف گاز در ماه ژانویه، مصرف گاز در بخش نیروگاهی تحت تاثیر سیاست‌های انرژی این کشور برای کاهش تولید برق از نیروگاه‌های زغال‌سنگی به میزان ۲۵ درصد در فاصله ماه‌های سپتامبر ۲۰۱۹ الی فوریه ۲۰۲۰ و کاهش ظرفیت بهره برداری این نیروگاه‌ها به ۸۰ درصد به منظور کاهش آلودگی، افزایش یافت.

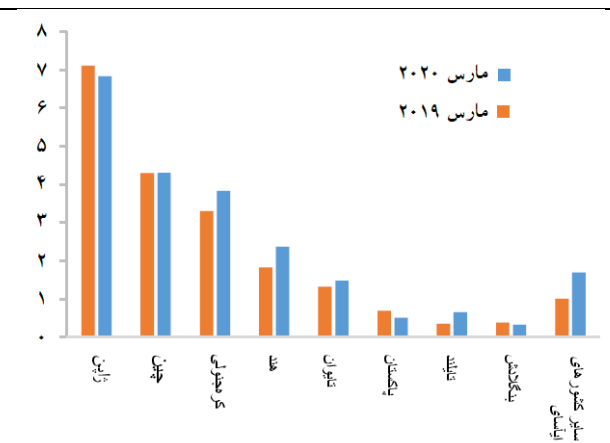
سال افزایش یافت و واردات گاز اروپا ۶۳ درصد افزایش و واردات منطقه آسیا ۳۷ درصد تنزل یافت.

تجارت ال ان جی جهان در ماه مارس

بر اساس گزارش دبیرخانه مجمع کشورهای صادر کننده گاز (جی‌ئی‌سی‌اف) تجارت جهانی ال ان جی در ماه مارس با ۱۰ درصد افزایش نسبت به زمان مشابه سال قبل به ۳۲/۴ میلیون تن رسید. با وجود تاثیر منفی ویروس کرونا بر اقتصاد شوراهائی که اقدام به برقراری محدودیت‌های اجتماعی به منظور کنترل شیوع این ویروس نموده بودند، با این حال افزایش تقاضای ال ان جی در منطقه اروپا و آسیا منجر به افزایش تقاضای ال ان جی در ماه مارس شد. واردات ال ان جی اروپا در ماه مارس با ۲۲ درصد افزایش (۱/۸ میلیون تن) نسبت به ماه مارس سال ۲۰۱۹ به ۹/۵ میلیون تن افزایش یافت که بالاترین میزان مشاهده شده واردات این منطقه طی یک ماه می‌باشد. در روندی مشابه، واردات ال ان جی منطقه آسیا نیز با ۸ درصد افزایش نسبت به زمان مشابه سال قبل به ۲۱/۶ میلیون تن رسید. در این ماه واردات هند، کره جنوبی و تایلند افزایش و واردات چین بدون تغییر نسبت به زمان مشابه سال قبل باقی ماند. برداشته شدن برخی از محدودیت‌های فاصله گذاری اجتماعی در چین از شروع ماه مارس عامل اصلی عدم تنزل مجدد واردات این کشور در ماه مارس گردید و انتظار می‌رود با افزایش فعالیت بخش صنعت، واردات ال ان جی این کشور بهبود یابد.

تجارت جهانی ال ان جی در ماه مارس با ۱۰ درصد افزایش نسبت به زمان مشابه سال قبل به ۳۲/۴ میلیون تن رسید. افزایش تقاضای ال ان جی در منطقه اروپا و آسیا منجر به افزایش تقاضای ال ان جی در ماه مارس شد.

واردات ال ان جی ده کشور مهم وارد کننده منطقه آسیا در ماه مارس ۲۰۲۰ (میلیون تن)

منبع: دبیرخانه جی‌ئی‌سی‌اف

در عین حال واردات ال ان جی جهان در سه ماهه اول سال ۲۰۲۰ با ۱/۹ درصد افزایش نسبت به زمان مشابه سال قبل به ۸۵/۵ میلیون تن رسید. از کل میزان واردات ال ان جی در این ماه ۶۷ درصد آن به منطقه آسیا، ۲۹ درصد به اروپا و مابقی به آمریکا لاتین، خاورمیانه و شمال آفریقا صادر شده است. در عین حال قیمت تکمحموله‌ها نسبت به زمان مشابه سال قبل تنزل یافته و افزایش عرضه محموله‌های ال ان جی طی این دوره نیز موجب بروز مازاد عرضه در بازار و کاهش بیشتر قیمت تکمحموله‌ها گردید.

واردات ال ان جی منطقه اروپا در ماه مارس نسبت به ماه فوریه ۸ درصد و نسبت به زمان مشابه سال قبل با ۴۱ درصد افزایش به ۹/۲ میلیون تن افزایش یافت. رقابتی شدن بازار ال ان جی در اروپا و کاهش قیمت تکمحموله‌ها در بازارهای گاز این منطقه از مهمترین عوامل افزایش تقاضای ال ان جی اغلب کشورهای این منطقه در ماه مارس است. همچنین واردات ال ان جی منطقه اروپا در سه ماهه اول سال ۲۰۲۰ نسبت به زمان مشابه سال قبل با ۳۰ درصد افزایش به ۲۶/۹ میلیون تن رسید. همانگونه که در شکل زیر نشان داده شده است، در ماه مارس واردات ال ان جی مهمترین کشورهای وارد کننده ال ان جی در منطقه اروپا به میزان قابل ملاحظه‌ای نسبت به زمان مشابه سال گذشته افزایش یافته است. از سوی دیگر افزایش واردات منجر به کاهش قیمت تکمحموله‌ها در این بازار شده است و به نظر می‌رسد افزایش واردات بیشتر به منظور ذخیره سازی گاز و نه ناشی از افزایش مصرف باشد. زیرا در ماه مارس اغلب کشورهای این منطقه اقدام به اجرای طرح‌های فاصله گذاری اجتماعی نمودند که منجر به کاهش مصرف گاز بویژه در بخش‌های صنعت گردیده است.

در ماه مارس تجارت جهانی ال ان جی با ۱۰ درصد افزایش نسبت به زمان مشابه سال قبل به ۳۲/۴ میلیون تن رسید. با وجود تاثیر منفی ویروس کرونا بر اقتصاد کشورهایی که اقدام به برقراری محدودیت‌های اجتماعی به منظور کنترل شیوع این ویروس نموده بودند، با این حال افزایش تقاضای ال ان جی در منطقه اروپا و آسیا منجر به افزایش تقاضای ال ان جی در ماه مارس شد.

در ماه مارس واردات ال ان جی مهمترین کشورهای وارد کننده ال ان جی در منطقه اروپا به میزان قابل ملاحظه‌ای نسبت به زمان مشابه سال گذشته افزایش یافته است. به نظر می‌رسد افزایش واردات بیشتر به منظور ذخیره سازی گاز و نه ناشی از افزایش مصرف باشد.

همچنین در ماه مارس صادرات ال ان جی جی‌ئی‌سی‌اف تحت تاثیر کاهش صادرات الجزایر، نیجریه و عمان نسبت به زمان مشابه سال قبل با ۵/۱ درصد کاهش به ۱۷/۴۳ میلیون تن (۶۱/۱ درصد از کل صادرات ال ان جی جهان) و در مقابل صادرات کشورهای غیر- جی‌ئی‌سی‌اف تحت تاثیر افزایش صادرات ال ان جی آمریکا و به بهره برداری رسیدن مجتمع‌های ال ان جی "کامرون"، "کوروبوس کریستی"، "البا" و "فری پورت" و استرالیا با ۲۷ درصد افزایش به ۱۴/۳۵ میلیون تن افزایش یافت.

کاهش صادرات گاز شرکت گازپروم

صادرات گاز شرکت "گازپروم" روسیه تحت تاثیر کاهش واردات گاز اروپا کاهش یافت. در سال ۲۰۲۰، صادرات گاز شرکت "گازپروم" تحت تاثیر اقتصادی نبودن قراردادهای غیر منعطف، مازاد عرضه گاز در منطقه اروپا، اعتدال دمای هوا و گسترش ویروس کرونا با کاهش قابل ملاحظه‌ای مواجه شده است. تولید گاز روسیه در ماه مارس سال ۲۰۲۰ با ۱۲/۳ درصد تنزل نسبت به زمان مشابه سال قبل به ۵۴/۹ میلیارد متر مکعب تنزل یافت. این در حالی است که تولید گاز در ماه مارس نسبت به ماه‌های فوریه و ژانویه نیز به ترتیب به میزان ۵/۳ و ۶/۵ درصد تنزل یافته است که به معنای روند نزولی صادرات گاز این کشور از ابتدای سال ۲۰۲۰ تا پایان ماه مارس می‌باشد. در عین حال در ماه ژانویه و تا پیش از شیوع ویروس کرونا، درآمد شرکت "گازپروم" از صادرات گاز به میزان ۴۰ درصد تنزل یافته بود.

با توجه به نامشخص بودن وضعیت صادرات گاز روسیه به اروپا از مسیر اوکراین و احتمال قطع واردات گاز از این مسیر، کشورهای اروپائی پیش از این اقدام به ذخیره سازی گاز نموده بودند و در عین حال اعتدال دمای هوا منجر به کاهش مصرف گاز در کشورهای مهم مصرف کننده و در نتیجه منجر به کاهش واردات گاز این منطقه گردیده بود. در سال ۲۰۱۹ صادرات گاز شرکت "گازپروم" به منطقه اروپا با ۱/۳ درصد تنزل نسبت به سال ۲۰۱۸ به ۱۹۹ میلیارد مترمکعب تنزل یافت. و با توجه به در نظر گرفتن ویروس کرونا و سطوح بالای ذخیره سازی گاز، پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۰ نیز صادرات گاز نسبت به سال ۲۰۱۹ به میزان ۱۵ الی ۳۰ میلیارد مترمکعب تنزل یابد. علاوه بر این بخشی از کاهش صادرات گاز شرکت "گازپروم" در سال ۲۰۲۰ ناشی از قیمت گاز در قراردادهای وابسته به نفت و بالا بودن قیمت گاز در این قراردادها است که تا سه ماهه سوم سال ۲۰۲۰ رقابتی نخواهد بود و این شرایط می‌تواند منجر به بازگشت میزان صادرات به سطوح سال ۲۰۱۵ شود. این امر می‌تواند باعث شود تا خریداران اقدام به خرید گاز مورد نیاز خود از بازار تک‌محموله‌ها که در حال حاضر قیمت آنها پائین تر از قیمت گاز در قراردادهای صادراتی گاز پروم می‌باشد، نمایند. شایان ذکر است که ۶۰ درصد از گاز صادراتی شرکت گاز پروم تحت قراردادهای بلند مدت به فروش می‌رسد.

استفاده کشورهای اروپای از مخازن ذخیره سازی گاز اوکراین

با تداوم افزایش ذخیره سازی گاز در منطقه اروپا طی ماه گذشته، سطوح ذخیره سازی گاز در این منطقه به بالاترین سطح مشاهده شده تاکنون افزایش یافته است. در صورت تداوم روند کنونی تا ماه آگوست، سطح مخازن ذخیره سازی گاز در اروپا به حداکثر خواهد رسید و ذخیره سازی گاز عملاً امکان ناپذیر خواهد شد و در بدترین سناریو وضعیتی مشابه با آنچه در بازار نفت در مناطق جنوبی آمریکا در ماه آوریل به وقوع پیوست و منجر به منفی شدن قیمت نفت "دبلیوتی‌آی" گردید در منطقه اروپا برای گاز رخ خواهد داد. در این شرایط مسئولان شرکت نفت و گاز اوکراین در حال ترغیب کشورهای اروپائی برای استفاده از ظرفیت ذخیره سازی این کشور با ارائه تخفیف‌های انتقال و حذف تعرفه‌های گمرکی برای استفاده از ظرفیت ذخیره سازی این کشور می‌باشند. این تغییرات می‌تواند منجر به افزایش احتمال ذخیره سازی مقادیر قابل ملاحظه‌ای گاز از سوی کشورهای اروپائی طی فصل تابستان شود. در صورت عملی شدن، این اقدام علاوه بر اینکه سبب کاهش مازاد عرضه گاز در اروپا خواهد شد بلکه باعث تحکیم یکپارچه تر شدن بازارهای گاز این منطقه با اوکراین خواهد شد.

در ماه آوریل میزان ذخیره سازی گاز در منطقه اروپا با ۱۱ درصد افزایش به ۶۵ میلیارد متر مکعب رسید که به معنای باقی مانده ۳۸ میلیارد مترمکعب ظرفیت باقی مانده برای ذخیره سازی گاز می‌باشد که در صورت تداوم نرخ ذخیره سازی احتمالاً تا ماه آگوست دیگر امکان ذخیره سازی گاز در این منطقه امکان پذیر نخواهد بود که در این شرایط اوکراین با در اختیار

در ابتدای سال ۲۰۲۰، صادرات گاز شرکت "گازپروم" تحت قراردادهای غیر منعطف، مازاد عرضه گاز در منطقه اروپا، اعتدال دمای هوا و گسترش ویروس کرونا با کاهش قابل ملاحظه‌ای مواجه شده است.

بخشی از کاهش صادرات گاز شرکت "گازپروم" در سال ۲۰۲۰ ناشی از بالا بودن قیمت در قراردادهای وابسته به نفت بوده و تا سه ماهه سوم سال ۲۰۲۰ غیر رقابتی بوده و می‌تواند منجر تنزل صادرات به سطوح سال ۲۰۱۵ شود.

در صورت تداوم روند ذخیره سازی گاز تا ماه آگوست، سطح مخازن ذخیره سازی گاز در اروپا به حداکثر خواهد رسید و در بدترین سناریو وضعیتی مشابه با آنچه در بازار نفت در مناطق جنوبی آمریکا در ماه آوریل

داشتن ۱۴ میلیارد مترمکعب ظرفیت ذخیره سازی می تواند علاوه بر کاهش مازاد عرضه در اروپا در بلند مدت باعث یکپارچه شدن بازار گاز اوکراین با اروپا شود که دستاورد قابل ملاحظه‌ای برای این کشور خواهد بود. در کوتاه مدت نیز این اقدام باعث افزایش درآمدهای این کشور که پیش از به دلیل کاهش میزان انتقال گاز روسیه از این مسیر تنزل یافته بود خواهد شد.

واردات ال ان جی چین در ماه آوریل

به دنبال شیوع ویروس کرونا و کاهش فعالیت های اقتصادی چین، تقاضای محموله های ال ان جی در این کشور طی ماه های گذشته به شدت کاهش یافته بود و این امر منجر به کاهش محسوس واردات محموله های ال ان جی شده بود، و این در حالی است که میزان واردات در ماه آوریل به علت بهبود وضعیت اقتصادی این کشور روندی نسبتاً افزایشی را از خود نشان می دهد. لازم به ذکر است واردات محموله های ال ان جی در ماه آوریل نسبت به ماه مارس ۲۹ درصد افزایش یافته است و این افزایش در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۳۴ درصد افزایش را نشان می دهد. شایان ذکر است محموله های ارسالی به چین در ماه آوریل ۵/۶ میلیون تن می باشد که بالاترین میزان طی سه سال گذشته است. از سوی دیگر با توجه به کاهش محسوس تقاضا طی ماه های سال گذشته و افزایش ذخیره سازی های این محصول، افزایش تقاضا برای محموله های ال ان جی در ماه آوریل می تواند مانع از افزایش بیش از حد ذخیره سازی ال ان جی گردد. لذا انتظار می رود با توجه به رشد تقاضا و آغاز فعالیت های تجاری چین، در ماه مه تقاضا به شرایط پایدارتری برسد. همچنین افزایش ذخیره سازی ها می تواند منجر به کاهش بیشتر قیمت ها شود و لذا بازگشت تقاضای محموله های ال ان جی چین به روند صعودی می تواند تاثیر مثبتی بر قیمت های مبادله شده این محصول در تجارت و اقتصاد چین داشته باشد.

به وقوع پیوست در منطقه اروپا برای گاز رخ خواهد داد.

اروپا می تواند از ظرفیت ذخیره سازی اوکراین به میزان ۱۴ میلیارد مترمکعب گاز برای کاهش مازاد گاز بهره برداری نماید.

با توجه به کاهش محسوس تقاضا طی ماه های سال گذشته و افزایش ذخیره سازی ال ان جی، افزایش تقاضا ال ان جی چین در ماه آوریل می تواند مانع از افزایش بیش از حد ذخیره سازی ال ان جی و کاهش بیشتر قیمت ها تک محموله ها شود.

آدرس اینترنتی نشریه

www.opec.mop.ir

مدیریت کل امور اوپک

و روابط با مجامع انرژی